

Sygnatura akt V GC 338/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 8 września 2021 r.

Sąd Rejonowy w Koninie V Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Grzegorz Turlakiewicz

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Dostatnia

po rozpoznaniu w dniu 20 sierpnia 2021 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa R. (...) z siedzibą w W.

przeciwko T. W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego T. W. na rzecz powódki R. (...) z siedzibą w W. kwotę 279,51 zł (dwieście siedemdziesiąt dziewięć złotych pięćdziesiąt jeden groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 16 marca 2021 r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od powódki R. (...) z siedzibą w W. na rzecz pozwanego T. W. kwotę 1817 zł (tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

sędzia Grzegorz Turlakiewicz

Sygn. akt V GC 338/21

UZASADNIENIE

Powódka R. (...) z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od pozwanych T. W. oraz I. W. kwoty 6 438,81 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem, iż spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia pozostałych do wysokości dokonanej wpłaty oraz z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej I. W. do udziału we własności nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Koninie, VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) do wysokości hipoteki ustanowionej na tej nieruchomości – tj. do kwoty 100 600 zł. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając legitymację czynną, powódka wskazała, że w dniu 19 września 2011 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w drodze sukcesji uniwersalnej, na mocy art. 42e ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. 02.72.665 t.j.) wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki (...) spółki akcyjnej oddział w Polsce.

Z dniem 31 grudnia 2012 r. na skutek połączenia spółek kapitałowych, przeprowadzonego w trybie art. 492 § 1 k.s.h. R. z siedzibą w W. wstąpiła w ogół praw i obowiązków (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.. Następnie z dniem 3 listopada 2018 r. R. (...) wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki R.. Uzasadniając dochodzone roszczenie, powódka podała, że przysługująca jej wierzytelność powstała na tle realizacji Umowy Linii Kredytowej z 18 września 2008 r. Na dochodzoną kwotę 6 438,81 zł składają się: kwota 5 721,17 zł tytułem niespłaconego kapitału, kwota 157,08 zł tytułem

odsetek umownych, naliczonych za okres od dnia 3 kwietnia 2020 r. do dnia 2 października 2020 r., kwota 60,58 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych od kwoty kapitału kredytu za okres od dnia 3 października 2020 r. do dnia 9 grudnia 2020 r., kwota 500 zł tytułem naliczonych opłat, prowizji i innych należności. Wskazała również, że przedmiotowa wierzytelność została zabezpieczona poprzez ustanowienie hipoteki umownej do kwoty 100 600 zł, która obciąża nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Koninie, VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) i której wyłącznymi właścicielami pozostają pozwani.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniono w całości żądanie strony powodowej.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Podnieśli zarzut spłaty roszczenia dochodzonego przez powódkę, zarzut braku wykazania roszczenia co do wysokości, zarzut nieważności kary umownej stosowanej przez powódkę w postaci prowizji za opóźnienie w spłacie opiewających na sumę 5 600 zł, w sytuacji gdy powódka rekompensowała sobie opóźnienia w spłacie zobowiązania poprzez odsetki karne, zarzut niezgodności z zasadami współzycia społecznego opłaty prowizyjnej pierwotnie zawartej umowy oraz umowy restrukturyzacyjnej oraz opłat wyliczonych przez powoda na kwotę 500 zł. Ponadto wnieśli o rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych.

W piśmie przygotowawczym stanowiącym odpowiedź na sprzeciw strona powodowa cofnęła pozew w stosunku do I. W. oraz wniosła na podstawie art. 194 § 1 k.p.c. o wezwania do sprawy jako pozwanego M. W.. Wyjaśniła, że na mocy Tabeli Opłat i Prowizji powódka była uprawniona do naliczania opłaty za nieterminową spłatę w wysokości 100 zł za każde opóźnienie w spłacie, zaś zgodnie z § 11 umowy pozwany złożył oświadczenie, że zapoznał się z warunkami Tabeli Opłat i Prowizji oraz akceptuje jej warunki cenowe. W tym kontekście zwróciła również uwagę, że zgodnie z § 6 ust. 3 umowy brak terminowego zasilenia konta wystarczającą sumą środków finansowych powodował, że bank miał uprawnienie od dnia, w którym miała nastąpić wpłata, stosować opłatę za obsługę nieterminowych płatności, określoną w Tabeli Opłat i Prowizji, co prowadzi do wniosku, że opłaty i prowizje naliczane przez powoda nie dotyczą świadczeń pieniężnych, a obsługi umowy – tj. świadczenia niepieniężnego.

Postanowieniem z dnia 2 lipca 2021 r. Sąd Rejonowy w Koninie umorzył postępowanie w stosunku do I. W..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 września 2011 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w drodze sukcesji uniwersalnej, na mocy art. 42e ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. 02.72.665 t.j.) wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki (...) Spółki Akcyjnej oddział w Polsce. Z dniem 31 grudnia 2012 r. na skutek połączenia spółek kapitałowych, przeprowadzonego w trybie art. 492 § 1 k.s.h. R. z siedzibą w W. wstąpiła w ogół praw i obowiązków (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.. Następnie z dniem 3 listopada 2018 r. R. (...) wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki R..

(bezsporne)

W dniu 18 września 2008 r. (...) Spółka Akcyjna zawarła z pozwanym T. W. umowę linii kredytowej nr (...). Na podstawie umowy (...) Spółka Akcyjna zobowiązała się udostępnić pozwanemu środki pieniężne w ramach odnawialnego limitu kredytowego w wysokości określonej przez Bank w odrębnym „Potwierdzeniu uruchomienia kredytu firmowego” (dalej jako „Potwierdzenie), na warunkach określonych w umowie oraz „Regulaminie kredytowania przedsiębiorców w (...)

(§ 1 ust. 1 umowy). Kredyt został udzielony na okres 12 miesięcy, licząc od daty postawienia kwoty kredytu do dyspozycji kredytobiorcy wskazanej w Potwierdzeniu (§ 3 ust. 1 umowy). Przedłużenie okresu kredytowania odbywać się miało automatycznie na kolejne okresy 12-miesięczne pod warunkiem należytego wykonywania postanowień umowy przez kredytobiorcę. Za przedłużenie okresu kredytowania na kolejny okres powódka pobierać miała prowizję zgodnie z obowiązującą Tabelą Opłat i Prowizji dla Małych Firm (§ 3 ust. 4 umowy). Pozwany zobowiązany był ponieść m.in. prowizję za udzielenie kredytu w wysokości 1,5 % kredytu, minimum 400 zł, pozostałe prowizje i opłaty, których wysokość i tryb pobrania określa Tabela Opłat i Prowizji dla Małych Firm (§4 ust. 1 umowy). Pozwany zobowiązany był również do zapewnienia na rachunku kredytowym na każdy dzień wymagalności minimalnej płatności – środków

pieniężnych wystarczających na spłatę minimalnej płatności w danym okresie oraz na dzień następujący po dniu upływu terminu, na jaki udzielono kredyt środków pieniężnych wystarczających na spłatę wykorzystanej kwoty kredytu wraz z pozostałymi do spłaty odsetkami i innymi kosztami (§ 6 ust. 1 umowy). Brak zasilenia rachunku wystarczającą ilością środków na pokrycie zobowiązań, o których mowa w § 6 ust. 1 powodował, że od dnia, w którym miała nastąpić spłata, stosowana miała być opłata za obsługę nieterminowej płatności, określona w Tabeli Opłat i Prowizji dla Małych firm (§ 6 ust. 3 umowy). W § 11 umowy pozwany potwierdził, że otrzymał Tabelę Opłat i Prowizji dla Małych firm obowiązującą na dzień zawarcia umowy oraz że akceptuje określone w niej warunki cenowe. W dniu 26 września 2008 r. wystawiony został dokument „potwierdzenie uruchomienia kredytu firmowego”, zgodnie z którym łączna kwota kredytu wyniosła 50 000 zł, a pobrana kwota prowizji wyniosła 750 zł.

(dowód: umowa kredytu wraz z załącznikiem k. 73-77, potwierdzenie uruchomienia kredytu k. 91)

Zgodnie z Tabelą Opłat i Prowizji dla Małych firm (...) opłata za obsługę nieterminowej płatności miała być pobierana jeden raz w każdym miesiącu, w którym nie dokonano wymaganej spłaty kredytu w terminie określonym w umowie i miała wynosić 35 zł.

(dowód: Tabela Opłat i Prowizji dla Małych firm (...) k. 249-256)

Pozwany zawarł z R. z siedzibą w W. (następcą prawnym (...) Spółki Akcyjnej) porozumienie o restrukturyzacji zadłużenia wynikającego z Umowy Linii Kredytowej nr (...). Strony porozumienia oświadczyły, że pozwany z tytułu Umowy Linii Kredytowej nr (...) posiada zadłużenie na dzień 27 września 2013 r. w wysokości 50 308,25 zł – w tym kapitał kredytu w wysokości 50 000 zł oraz wymagalne odsetki 308,25 zł. Pozwany oświadczył, że uznaje roszczenia banku co do zasady i co do wysokości (§ 1 ust. 1 i 2 porozumienia). Strony ustaliły, że warunkiem uruchomienia restrukturyzacji jest m.in. uznanie rachunku bankowego nr (...) kwotą wstępnej wpłaty restrukturyzacyjnej w wysokości 1000 zł, uznanie rachunku do obsługi kredytu kredytobiorcy prowadzonego przez bank kwotą prowizji za udzielenie kredytu restrukturyzacyjnego w wysokości 300 zł (§ 1 ust. 5 porozumienia). Kwota zadłużenia miała zostać pomniejszona o kwotę wstępnej wpłaty restrukturyzacyjnej – tj. miała zostać przeznaczona na zaspokojenie zadłużenia kredytobiorcy (§ 1 ust. 6 lit. d porozumienia). Ostateczna łączna kwota restrukturyzacji zadłużenia miała zostać potwierdzona w sporządzonym przez bank i przesłanym kredytobiorcy dokumencie „potwierdzenie restrukturyzacji”, który miał stanowić integralną część porozumienia (§ 1 ust. 7 porozumienia). Strony ustaliły, że okres spłaty ostatecznej kwoty restrukturyzacji wraz z odsetkami wynosi 84 miesiące, licząc od dnia wejście w życie porozumienia (§ 2 ust. 1 umowy). Pozwany zobowiązał się ponieść: prowizję za udzielenie kredytu restrukturyzacyjnego w kwocie 300 zł, którą bank miał pobrać nie później niż w dniu uruchomienia kredytu, prowizje i opłaty, których wysokość i tryb pobierania określa Tabela Opłat i Prowizji dla Małych Firm, odsetki naliczane od ostatecznej kwoty restrukturyzacji (§ 3 ust. 1 porozumienia). Odsetki miały być naliczane każdego dnia począwszy od dnia wejście w życie porozumienia od ostatecznej kwoty restrukturyzacji według zmiennej stopy procentowej opartej o zmienną stawkę bazową banku oraz stałą marżę banku w wysokości 1,50 p.p. (§ 3 ust. 2 porozumienia). Pozwany zobowiązany był do zapewnienia na rachunku rozliczeniowym wystarczającej ilości środków na pokrycie kolejnych rat kapitałowo-odsetkowych lub rat odsetkowych w terminach ich płatności. Brak zasilenia rachunku wystarczającą ilością środków na pokrycie zobowiązań powodować miał, iż bank od dnia, w którym miała nastąpić spłata, stosować będzie opłatę za obsługę nieterminowej płatności określoną w Tabeli Opłat i Prowizji dla Małych Firm (§ 4 ust. 1 i 2 porozumienia). W § 8 ust. 5 umowy pozwany potwierdził, że otrzymał Tabelę Opłat i Prowizji dla Małych firm obowiązującą na dzień zawarcia umowy oraz że akceptuje określone w niej warunki cenowe.

(dowód: porozumienie k. 97-101)

W wyniku nieterminowego uiszczania przez pozwanego kolejnych rat bank obciążał pozwanego prowizjami w kwocie 100 zł. Łącznie z tytułu nieterminowej spłaty rat w okresie od 12 listopada 2014 r. do 4 sierpnia 2020 r. bank obciążył pozwanego kwotą 5 600 zł, na poczet której to prowizji bank zaliczał wpłacane przez pozwanego środki.

(dowód: harmonogram k. 109-110, zaświadczenie k. 111-118, historia zmian struktury zadłużenia k. 121-180)

W dniu 10 grudnia 2020 r. powódka wystawiła wyciąg z ksiąg bankowych potwierdzający, że zadłużenie pozwanego wobec strony powodowej wynosiło łącznie 6 438,81 zł. Na kwotę tę składała się kwota kapitału w wysokości 5 721,17 zł, kwota 157,08 zł z tytułu odsetek umownych naliczonych od 4 marca 2020 r. do 2 października 2020 r., kwota 60,56 zł z tytułu odsetek ustawowych za opóźnienie, naliczonych od kwoty kapitału za okres od 3 października 2020 r. do 9 grudnia 2020 r., kwota 500 zł z tytułu naliczonych opłat, prowizji i innych wierzytelności.

(dowód: wyciąg z ksiąg bankowych k. 108)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów i wydruków, których treść nie była kwestionowana przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo należało uwzględnić w nieznaczej części.

Na wstępie wyjaśnić należało powody, dla których postanowieniem z dnia 2 lipca 2021 r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego M. W.. Otóż niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym, zgodnie zaś z art. 505⁴ § 1 zd. 2 k.p.c. w postępowaniu uproszczonym przepisów art. 75-85 k.p.c. oraz art. 194-196 k.p.c. i art. 198 k.p.c. nie stosuje się, co oznacza, że wszelkie przekształcenia podmiotowe w postępowaniu uproszczonym są niedopuszczalne.

Przechodząc do merytorycznych rozważań, należy zwrócić uwagę, że pozwany nie zakwestionował faktu zawarcia dnia 18 września 2008 r. z (...) Spółką Akcyjną umowy linii kredytowej nr (...) oraz faktu zawarcia z R. z siedzibą w W. porozumienia o restrukturyzacji zadłużenia wynikającego z Umowy Linii Kredytowej nr (...). Poza sporem było również, że powódka jest następcą prawnym (...) Spółki Akcyjnej.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1896 z późn. zm.) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Pozwany zarzucił, że spłacił roszczenie dochodzone przez powódkę – czyli podniósł zarzut wygaśnięcia roszczenia. Zarzut ten nie zasługiwał na uwzględnienie, ponieważ pozwany nie przedstawił żadnych dowodów, które potwierdzałyby, że dokonał jeszcze innych wpłat niż te, które wynikały z dokumentów przedstawionych przez powódkę. Pozwany zarzucił również, że powódka nie wykazała roszczenia co do wysokości, który to zarzut częściowo okazał się zasadny.

Powódka na wykazanie zasadności dochodzonych roszczeń przedstawiła wyciąg z ksiąg bankowych (k. 108), harmonogram spłaty kredytu (k. 109-110), historię zmian oprocentowania odsetek umownych (k.119-120), historię zmian struktury zadłużenia (k. 121-180). Dokumenty te i wydruki wzajemnie ze sobą korespondowały, a jednocześnie pozwany nie zakwestionował skutecznie tych dokumentów – tzn. nie wskazał, która konkretnie pozycja w nich wskazane są zawyżone. Dlatego też Sąd stwierdził, że powódka wykazała, że zadłużenie pozwanego obejmuje kwotę kapitału w wysokości 5 721,17 zł, odsetki umowne w wysokości 157,08 zł oraz odsetki ustawowe za opóźnienie wysokości 60,56 zł liczone od kwoty kapitału za okres od dnia 3 października 2020 r. do dnia 9 grudnia 2020 r.

Sąd uznał natomiast, że przedstawione dowody nie mają wystarczającej mocy dowodowej dla ustalenia, że powódce przysługuje dodatkowo kwota 500 zł tytułem naliczonych opłat, prowizji i innych należności. Moc dowodowa oznacza siłę przekonania uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia dowodów na potwierdzenie prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń co do okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a wiarygodność decyduje, czy określony środek dowodowy ze względu na cechy indywidualne i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę. Ramy swobodnej oceny dowodów zakreślone są przez wymogi procedury, zasady doświadczenia życiowego,

reguły logicznego myślenia i pewien poziom świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków i wążąc ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału w sprawie. Okoliczność, że w księgach banku uwidoczniono naliczenie opłat, prowizji i innych należności nie jest jakimkolwiek dowodem, że istniała podstawa normatywna oraz faktyczna do ich naliczenia. Godzi się przy tym zauważyć, że brak jest nie tylko jakiegokolwiek dowodu potwierdzającego, że zaktualizowała się sytuacja uzasadniająca naliczenie kwoty 500 zł z tytułu opłat, prowizji i innych należności, ale nawet brak jest twierdzeń w tym zakresie, poza sformulowaniem żądania pozwu. Powódka w treści pozwu, pismach procesowych oraz na posiedzeniu przygotowawczym nie przytoczyła konkretnych faktów, wskazujących, na jakiej podstawie doszło do naliczenia dochodzonej przez powódkę opłaty 500 zł. W tym kontekście zwrócić należy uwagę, że na kwotę 500 zł nie mogła składać się prowizja za zawarcie porozumienia restrukturyzacyjnego, gdyż jak wynikało z zaświadczenia wystawionego przez powódkę (k. 111) prowizja ta została spłacona 10 października 2013 r. W konsekwencji należało stwierdzić, że powódka nie wykazała zasadności żądania kwoty 500 zł z tytułu opłat, prowizji i innych należności.

W ocenie Sądu bezzasadny był podniesiony przez pozwanego zarzut niezgodności z zasadami współzycia społecznego opłaty prowizyjnej pierwotnie zawartej umowy oraz umowy restrukturyzacyjnej. Stosownie do art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Ponadto zgodnie z § 2 przytoczonego artykułu nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Sąd miał na uwadze, że przepisy przewidujące bezwzględną nieważność czynności nie stanowią, że jest ona uwzględniana na zarzut. Jednak stanowisko pozwanego nieoparte dalszą argumentacją, nie dawało Sądowi podstawy do uznania postanowień umowy o prowizji za nieważne. Podkreślenia wymaga, że stosownie do treści art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Jak wskazuje się w orzecznictwie z wyrażonej w art. 353¹ k.c. zasady swobody umów wynika przyzwolenie na faktyczną nierówność stron (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2008 roku sygn. akt: IV CSK 478/07 - nie publ.). Nieekwiwalentność sytuacji prawnej stron umowy nie wymaga co do zasady istnienia okoliczności ją uzasadniających, jeżeli stanowi ona wyraz woli stron. Obiektywnie niekorzystna dla jednej strony treść umowy zasługiwać będzie na negatywną ocenę moralną a w konsekwencji doprowadzi do uznania umowy za sprzeczną z zasadami współzycia społecznego w sytuacji, gdy do takiego jej ukształtowania, które jest w sposób widoczny dla niej krzywdzące doszło pod presją faktycznej przewagi kontrahenta, wówczas bowiem umowa nie daje wyrazu w pełni swobodnej i rozważnej decyzji. Okoliczności takie nie zostały przez pozwanego wykazane. Pozwany nie wykazał, że w okresie, w którym zawierał umowę z poprzednikiem prawnym powódki znajdował się w trudnej sytuacji finansowej i z uwagi na zagrożenie niewypłacalnością zmuszony był poszukiwać finansowania działalności. Nie wykazał również, że zmuszony był zawrzeć umowę kredytu właśnie z poprzednikiem prawnym powódki, podczas gdy na rynku jest wiele podmiotów oferujących kredyt obrotowy. Ponadto zdaniem Sądu wysokość prowizji, która w przypadku pierwotnie udzielonego kredytu wynosiła 1,5 % kwoty kredytu, a w przypadku porozumienia restrukturyzacyjnego zaledwie 0,6 % kwoty zadłużenia, nie może zostać uznana za wygórowaną.

Z uwagi na fakt, że Sąd uznał, że powódka nie wykazała zasadności żądania kwoty 500 zł z tytułu opłat, prowizji i innych należności, to pozbawiony doniosłości był zarzut niezgodności tych opłat z zasadami współzycia społecznego. Ponadto powód nie naprowadził nawet twierdzeń, na jakiej podstawie zostały naliczone te opłaty, co uniemożliwia dokonanie oceny ich zgodności z zasadami współzycia społecznego.

W ocenie Sądu podzielić natomiast należało stanowisko pozwanego co do nieważności postanowień umowy kredytu (§ 6 ust. 3), jak również tożsamy postanowień porozumienia restrukturyzacyjnego (§ 4 ust. 2), zgodnie z którymi brak zasilenia rachunku wystarczającą ilością środków na pokrycie zobowiązań powodował, iż bank od dnia, w którym miała nastąpić spłata, stosował opłatę za obsługę nieterminowej płatności określoną w Tabeli Opłat i Prowizji dla Małych Firm. Nie ulega wątpliwości, że przytoczony zapis umowny przewidujący jednorazowy obowiązek zapłaty określonej sumy pieniężnej na wypadek niewykonania przez pozwanego zobowiązania jest zastrzeżeniem kary

umownej. Potwierdza to art. 485 k.c., który wskazuje, że zastrzeżenie na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania obowiązku zapłaty na rzecz wierzyciela określonej sumy pieniężnej należy oceniać na podstawie przepisów o karze umownej (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 25 maja 2007 r., I CSK 484/06). W ocenie Sądu treść § 6 ust. 3 umowy (w przypadku porozumienia § 4 ust. 2), odczytana łącznie z treścią § 6 ust. 1 umowy (w przypadku porozumienia § 4 ust. 1), prowadzi do wniosku, że kara umowna została zastrzeżona na wypadek niewpłacenia w terminie środków pieniężnych w wysokości raty kredytu – czyli w istocie na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego. Tymczasem na gruncie art. 483 § 1 k.c. zastrzeżenie kary umownej na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego jest niedopuszczalne (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2019 r., III CZP 3/19, OSNC 2020, Nr 5, poz. 35 wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2020 r., IV CSK 579/17, nie publ.). W konsekwencji należy stwierdzić, że powódka nie miała prawa obciążać pozwanego opłatą w kwocie 100 zł za każdym razem, gdy doszło do nieterminowej spłaty kredytu (zadłużenia restrukturyzowanego) przez pozwanego. Na marginesie należało zauważyć, że z przedłożonej przez powódkę Tabeli Opłat i Prowizji dla Małych Firm (k. 249-256) wynikało, że opłata za obsługę nieterminowej płatności miała wynosić 35 zł, a nie 100 zł.

W świetle powyższych rozważań należało stwierdzić, że wpłaty pozwanego w łącznej kwocie 5 600 zł, które zostały przez bank zaliczone na opłaty za obsługę nieterminowej płatności powinny być zostać zaliczone na poczet kapitału. Tym samym od wykazanej przez powódkę kwoty kapitału 5 721,17 zł należało odjąć kwotę 5 600 zł nienależnie pobranej opłaty. Wyjaśnić przy tym należy, że zgromadzony materiał dowodowy pozwalał na dokonanie weryfikacji sposobu zaliczania wpłat pozwanego dokonywanych jedynie na podstawie porozumienia restrukturyzacyjnego, natomiast brak było w sprawie dowodów, z których wynikałoby, że poprzednik prawny powódki naliczał pozwanemu opłatę za obsługę nieterminowej płatności na podstawie pierwotnej umowy. Jednocześnie w treści porozumienia restrukturyzacyjnego (§ 1 ust. 2) pozwany uznał, że roszczenia banku na dzień 27 września 2013 r. wynoszą 50 308,25 zł. Zatem to pozwanego obciążał ciężar wykazania, że na dzień 27 września 2013 r. poprzednikowi prawnemu powódki nie przysługiwała wierzytelność w kwocie 50 308,25 zł z powodu niezasadnego naliczania opłat za obsługę nieterminowej płatności.

Reasumując, z tytułu niezapłaconego kapitału powódce przysługuje kwota 121,17 zł (5 721,17-5 600 zł) zł. Do kwoty tej należało doliczyć odsetki umowne w wysokości 157,08 zł oraz skapitalizowane odsetki ustawowe za opóźnienie zgodnie z żądaniem pozwu liczone od kwoty kapitału za okres od 3 października 2020 r. do 9 grudnia 2020 r. i wynoszące łącznie 1,26 zł W konsekwencji na rzecz powódki należało zasądzić kwotę 279,51 zł (121,17 zł+157,08 zł +1,26 zł). Od kwoty tej powódce przysługiwały zgodnie z art. 482 § 1 dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie liczone od dnia wniesienia pozwu.

Mając na uwadze powyższe rozważania, w pkt 1 wyroku zasądzono na rzecz powódki kwotę 279,51 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 16 marca 2021 r. Dalej idące powództwo - jako niezasadne – należało oddalić, o czym orzeczono w pkt 2 wyroku.

Zgodnie z art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak nałożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. W niniejszej sprawie powódka wygrała proces jedynie w 4,34 % (279,51 zł z 6438,81 zł), co uzasadnia wniosek, że pozwany uległ tylko w nieznaczej części żądania. Tym samym zasadne było nałożenie obowiązku zwrotu kosztów wyłącznie na powódkę. Na koszty procesu pozwanego składały się kwota 17,00 zł z tytułu uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwota 1 800,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalona zgodnie z § 2 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Łącznie pozwany poniósł koszty w wysokości 1817 zł i taką kwotę powódka powinna zwrócić pozwanemu, o czym orzeczono w punkcie 3 sentencji wyroku.

sędzia Grzegorz Turlakiewicz

Zarządzenia:

1. Odnotować w kontrolce uzasadnień.
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron **za pośrednictwem Portalu Informacyjnego.**
3. Kal. 21 dni .

Konin, dnia 22 września 2021 r. sędzia Grzegorz Turlakiewicz